„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф.
на по године . . . . . 7 „
на четврт године . . . . . 3 „ 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 „ 20 н.
За Србију
(у сребру.)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 5 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви листа у месту могу се добити по 10 новчића у књижари браће М. Поповића.

БРОЈ 178. У НОВОМЕ САДУ, У УТОРАК 14. (26.) НОВЕМБРА 1878. ГОДИНА XIII.

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ.“

ТИТЕЛ 13. новембра. Пресија ужасна с владине, индоленција велика с народне стране, тим победио Стојковић Лазу са 48 гласова.

У НОВОМ САДУ 13. новембра.

Најважнија, управо од светског замашаја, јесте вест, да је коцка између Енглеске и Афганистана пала. Рат између те две државе постао је већ чином, британска војска прешла је границу и упала у земљу емира афганистанског ради задовољења своје повређене части. У политичном свету, особито после последњег Биконсфилдовог говора, није се надало, да ће до рата доћи. У енглеским милитарним круговима пак, како се вели, извесно се очекивао таки исход. Ту се знало, да емир неће попустити енглеским захтевима, који су се поглавито у томе састојали, да емир допусти, да вел. Британија држи своје агенте у свима важнијим местима — осим Кабула, — да руско посланство куће пошље и да даде гаранције да ће се у будуће неутрално држати. Знало се, да упорни и неповерљиви стари емир мрзи Енглезе, те да неће пристати на таку капитулацију, Али се бар толико претпостављало, да ће на енглески ултиматум ма како одговорити. Ни то није учинио. Шир Алија не даде за то време од себе жива гласа, шта више, није ни то на знање дао, да је примио у руке британски ултиматум. Остала му је последња реч она изјава, коју је предао Голаб Хусејин вицекраљу! „Чините што вам воља, што можете, Бог ће пресудити!“

И тако је Енглеска морала сама да потражи себе задовољштине, које јој не хтеде емир дати. Кад је истекао рок, у коме је имао стићи одговор емиров, онда је брзојавом из Лондона заповеђено војсци, да пређе границу. У прокламацији вицекраљевој каже, да Енглеска не мисли нарушавати независност Афганистана, само не може туђем упливу у тој земљи маха допустити. Према томе, како се мисли освојење и приспојење те земље, ратни улог енглески ни близу неодговара добити, коју ће постићи, ако баш најсретније ратовала буде. Тужна је успомена на ужасну погибију, која снађе британску војску године 1841. Данаске се истина не боје Енглези, да ће се тако што поновити моћи, ал крај све војничке оправе и вештине није искључена неудаћа енглеског оружја у том крају. Један пак несретни случај при томе походу може да задрма васколику индијску царевину, где се становништво погиба под господством британским само дотле, док је углед и сјај британског оружја не оштећен и не окаљан. Узме ли се пак на ум, да Русија може овом приликом полузванично да учествује и емира потпомаже исто онако, како је то Енглеска према Турској чинила за време последњег рата, то ће тек у том случају тај афгански рат да добије свог правог и озбиљног значаја. Но о томе други пут.

У току адреске дебате на угарском сабору све се више појављује, да је Тиса усамљен. Осим министра Паулера, који је по званичној дужности морао устати у обрану Тисине и Андрашијеве политике, није се ни један од главнијих и уваженијих мађарских државника нашао, који би безусловно пристао уз таку политику. Сам Бито, некадањи угарски министар-председник изразио се, да је Тисин поступак некоректан и неуставан. Појмљиво је дакле при таким приликама, да се у Будим-Пешти појављују гласови, по којима би Тиса намеравао, да си не прими реконштрукције новог министарства, која ће му од монарха понуђено бити.

Босна и Херцеговина неће бити аустријска ни угарска већ заједничка земља, нешто слична положају Елсаса-Лотарингије у Немачкој. Како „Дајче цајт.“ дознаје предложиће се аустријскем рајхсрату и угарском сабору чим се закључе делегације, законски предлог, којим се делегације овлашћују, да у њиховом делокругу изаду нужне законске мере за устројство и управу Босне и Херцеговине. Овај закон би ће као додатак државном темељном закону о заједничким пословима. Кад се овај закон санкционира имале би се делегације опет састати, да одобре предлог о управи поседнутих покрајина и трошкове те управе.

ИЗ ЛИСТОВА.

„Голосу“ пишу из Цариграда: „Из источне Румелије не стижу баш добри гласови за међународну комисију. Вели се, да још није решено питање финансијске управе, и да руски војнички гувернер те провинције неће да даде г. Шмиту кључеве за јавне касе, докле год се потпуно не исплате она 23 милијона франака, што их је Русија издала до сад на организацију источне Румелије. Ако дакле отоманска порта не усхте дати влади ту знатну своту, то ће положај јевропских комисара бити веома трајав. Бугари се у источној Румелији слабо осврћу на међународну комисију, него се они уређују по својој вољи. Тако су дали ковати новац са грбом старе бугарске краљевине; дакле они се не осврћу на то, што само самосталне државе имају права да кују новац. Тим начином изгубила је порта једно од најзнатнијех својих права. Познато је, да на Балкану има много туча и мајдана од злата, а ти се мајдани још нису истрошили. Један руски ђенерао приповедао ми је, да је често после јаких бура виђао у рукама бугарских сељака грумења злата. То доказује, да та провинција није само богата у погледу земљорадње, него да у њој има минералног блага. Отомани нерадо напуштају ту земљу, која је права државна житница, те ће се лаћати свих средстава само да је одрже.“

— Исто тако не прориче ни **„Новоје Времја“** ништа доброга међународној комисији. „По што је комисија одредила да се финансије те провинције предаду отоманској банци, узела је она турски закон о вилајетима за основу административној управи у источној Румелији. А какав је то завод, та отоманска банка? Њу су основале француске и енглеске придошлице у време друге царевине, а данас је она инсолвентна и готово је пропала. Па таквој неспособној банци предаје се утеривање пореза у источној Румелији, па и располагање с новцима! Први бугарски новац, што га покупе ти швиндлери, размазаће се које где, а администрација неће већ првог месеца примити плате, те ће се морати чиновници или разићи или незаконито глобити, као и пређашња турска бирократија. Па такво недело чини јевропска комисија на очиглед руске војске и руске управе! Бугарска милиција, судови, школе, полиција, да зависи од инсолвентне, на акцијама основане банке! За сад је још и које како, јер су порези до нове године сакупљени, а касе је однео собом у Софију кнез Дондуков-Корзаков, одакле ће сви чиновници у источној Румелији још за два месеца примати плату. С друге стране умирује нас још и то, што бугарски порезници неће да знају ни за каквог „Шмита“, нити да му предају сакупљени новац.“

Исти лист саопштава даље још, да устанак још траје у Македонији, ма што се то пориче с неке стране. Извесно се зна, да је устанак изазван због утеривања пореза на три године у напред, као и због тога, што је с порезницима дошла уједно и војска. Бугари бране себе и имање своје с оружјем у руци, а и Грци чине то исто, где су с Бугарима помешани, јер су преварени у њиховим надама. Порта једнако шаље војску у Македонију, те се из тога, према прошлим догађајима, даје судити, да тамо предстоји грозан покољ....

ИЗ ДЕЛЕГАЦИЈА.

Угарска делегација држала је у понедељак прву пленарну седницу, у којој је надбискуп Хајналд предложио, нека делегација министру ванских посала повери, па Њез. Величанству царици пригодом њезиног имендана изручи поздравство делегације. По том је барон Бела Банхиди поводом вести, долазећих из Босне и узбуђујући бригу, управио на заједничког ратног министра следећу интерпелацију: „Је ли заједнички ратни министар попримио мере, да буде војска, која се налази у Босни, преко зиме снабдевена како треба и каковому се успеху нада о тих мера?“ Гроф Алб. Апоњи управио је на министра ванских посала следећу интерпелацију: „Услед закључка, створеног у 17. седници берлинског конгреса, одаслаше цариградски посланици и турска влада повјеренство, да истражи догађаје, збивше се у родопском окружју. Заступник монархије, пуковник Раб, пошто је учествовао код радња повјеренства као његов председник, узкратио је на једном проти свому досадашњему држању, сложно са немачким и руским посланицима потпис извјешћу, које су прихватили посланици Енглеске, Француске и Италије, те се придржао, да влади подастре посебно извешће.

Услед држања заступника трију царски власти осујећена је хуманитарна сврха, која бијаше скопчана са радом родопског поверенства. На темељу ове чињенице питам штованог министра ванских послова: 1. Је ли пуковник Раб на темељу особитог напутка узкратио подпис извешћу, код чијих је приправљајућих радња учествовао? 2. Који су били мотиви томе напутку, или, ако овога нема, поступку пуковника Раба? 3. Је ли министар ванских послова приправан делегацијама предложити на ствар односеће се дописивање, а особито посебно извешће, које је предложио пуковник Раб и које се односи на рад родопског поверенства?

Министар ванских послова гроф Андраши одговори, да ће се списи, који се тичу ове ствари, делегацијама предложити, чим буду уређени. Он се ограђује против израза „сутон, који окружава ванску политику“, који је употребио гроф Апоњи разлажући своју интерпелацију, те изјављује гледе поменуте ствари, да је пуковник Раб, који бијаше председником родопског поверенства, био болестан и то јако белестан. Списи, које ће он за који дан предложити, доказа ће, да му влада у овој ствари није дала никакове напутке.

ДОПИСИ.

Марибор, 20. новембра. Надајући се, да ће моје вести из овога краја заинтересовати мало нашу публику, седох да вам напишем овом приликом неколико речи о овдашњим догађајима. Варош је ова мала, али врло чиста и уредна, лежи на Драви и позната је многоме новосадском пиљару са својих ваљаних јабука, које већином одовуд на шајкама одвозе. Али што ју дичи то су силни заводи, као н. пр. ђимназија, реалка, богословија, препарандија, разне грађанске, народне и комуналне школе, школе за обделавање вина (Weinbauschule) итд. и тако је ова варош баш пуна ђака.

Већ више од две недеље дана како се чине спреме за долазак овдашњих војника из Босне. Приметати морам, да је овај свет врло одушевљен за окупацију Босне и Херцеговине — бар формално; иначе овдашњим Словенцима лежи то јако на срцу, и они су душом и телом за њу. Које дакле из тога, а које из хуманитарних узрока, дочек је био врло сјајан.

На дан доласка освануше по свима улицама Марбурга венци и барјаци, шта више и неколико триумфобогнова са разним натписима. Око једанаајест сати у јутру дође влак са региментом Хартунг бр. 47. Света је било врло много. Осим они силни гледаоца на прозорима, што бацаху цвеће и венце на мимопролазећу „храбру браћу“, био је цео марбуршки свет око станице искупљен. С бандом на челу креташе се дошљаци кроз улице и на главној пијаци стаде та силесија од војника, и после кратке молитве се разађе по становима. То је била једна од најлепши сцена; кад се распустише, похита брат сестри и мајци, друг другу у наручај. Наравно још на жељезници честиташе разне дружине, као н. пр. занатлијске итд. својој „храброј“ браћи добродошлицом. Радничка задруга им је уручила један шимширов венац за заставу, која је иначе сва отрцана, скроз и скроз. Истога дана одржаван је концерат у касини у име доласка; а за следећу суботу 16. заказан је комерс и један официрски банкет. Концерат су давали тај дан, 13. о. м., а комерс, вечерњу забаву, приредише овдашњи ђаци, својим друговима, добровољцима, који су већином пре 4 месеца изруковали. Осим једног јединог вратише се сви здраво натраг.

Што се тиче тога ђачког комерса, тај је испао што може бити добро. Око 9 сати у вече искупили се разни гости, наравно само мушки пол, и вече се отпоче са песмом „Gaudeamus igitur“, затим су држана два говора, један немачки и један словеначки. Међу осталим немачким и словеначким песмама отпевао је снажан кор из реалаца и ђимназиста „Дунте ветри“, а за време тако зване „Kneipe“ (пијанке“,) међу осталим српским песмама „у бој“ од Зајца.

Још би вам имао доста чега о стању ствари међу Словенцима и Немцама писати, али то остављам за други пут.

= **У Бечкереку** 9. новембра. Данас је обављен избор окружног проте бечкеречког. Присутних је било 114 бирача. Није дошло на избор из места њих 22 а из околине 14. Од присутних бирача гласало је за Љубу Панића из Бечкерека 65, на Панту Поповића из Петровог села 46, за Милековића из Врањева 1, за Михајловића из Итебеја 1, а за Јеврића из Темишвара 1. По томе није ни један добио две трећине гласова и остаје да пречасна конзисторија између прве двојице, пошто последња тројица не могу доћа у обзир, јер се не може знати који је трећи на реду по већини гласова, једног наименује.

Квантитативан размер стоји дакле онако као што је горе изложено а квалитативан са свим друкчије испада. По овоме последњем заостају гласови Панићеви иза оних које доби Панта Поповић као што је заостао букварац иза универзитетлије. За првог гласало је њих 22 који ни имена свога неуму потписати, но их је изасланн на то одбор написао, а за последњег гласао је цвет интелигенције: свештеници, доктори, учитељи, трговци, независне занатлије и један од увиђавних земљеделаца, једном речи најимућнији класа по материјалном и умном капиталу. На Панића није дао гласа ни један од свештеника, којих бијаше 10 при избору нити би и један дао од оних 7 што не могоше због врло хрђавог времена и што много свечара беше на св. Аранђела а из најдаљих су су места, на избор доћи, и који би са изасланицима општинским судећи по онима што су били на избору тако рећи сви на Панту Поповића гласали, те би број његових достигао и престигао број Панићев.

Да видимо од куда је у Панића већи број, морамо имати на уму, да је Панић у Бечкереку парох, да је међу бирачима његовим понајвише његових парохијана, да је исти господин продрзљив и рабијатан човек те насриће и са молбом и са претњом на људе обијајући од дана како је покојни прота умро праг једног и другог све до краја избора; а што је мерило његове образованости, до последњег часа стајао је у ходнику и прислушкивао шта се у соби де је биралиште било ради и људе који би излазили ил улазили харанжирао да на њега гласају и наместио гомилу букача својих, који су свесне бираче инсултирали.

Изасланик конзисторијални сам се о томе уверио и ми се надамо, да ће он то у својој писменој реферади напоменути или бар усмено на месту де је нужно казати. О умноме сиромаштву већине дао је изасланик израза чудећи се при питању да ли ће се молбенице кандидата читати како се могло то питање и потећи изјављујући, да је за Бечкерек велика срамота, да му већина скупштинара купује што но реч мачку у џаку, нетражећи да чује квалификацију кандидата, те је као контрола над избором наредио да се читају молбенице. При читању показало се, да су њих пет шест далеко боље од Панића квалификовани, што су при читању молбенице Панте Поповића и саме пристальце Панићеве признале, не могући уздржати се од израза допадања. Панић се дакле није уздао у вредност својих дела него у вредноћу својих ногу и језика и бојао се што ће поред толиких бољих остати постидан. Hinc illae lacrimae. Још су велику улогу играли локални интереси, кумства, пријатељства, обећања итд.

Има и других узрока зашто је Панић до већине дошао но не вреди их сада износити. Ствар и онако сада је у друге руке дошла.

Депутација од најодличнијих грађана бечкеречких иће да извести пречасну конзисторију о правој користи и потреби општине. Њој би се могли придружити и изасланици општина из протопресвитерата па и из оних, које нису могле доћи на биралиште. Општине ове а нарочито свештеници њихови имали би отворено да кажу зашто нису гласали за Панића и за што другога желе. Реч њихова морала би се уважити; јер прота више треба околини но месту у коме седи а свештеницима понајвише. Овима последњим не може бити свеједно да ли их репрезентује човек, који нема никаква знања, који је само арогантан и суров, или човек, који је са својн способности изашао на глас и који је благ и питом, као што не може друкчији бити изображен човек.

А конзисторија треба да докаже и покаже способност своју за ексистенцију и да ли је по данашњем склопу своме боља од оне пре решкрипта:

При избору проте три су фактора меродавна: општине из протопопијата, свештенство из исток и централна општина. Два су прва фактора и од трећег бољи део за Панту Поповића, конзисторији по томе готов рачун.

Народна просвета.

ИЗВЕШТАЈ

што га је вршачка црквено-школска општина у погледу својих школа епарх. шк. одбору поднела.

Овогодишњи испити у народним школама обављени су 26, 27, 28, 30, јуна и 1. јула т. г. Резултат је са малим изузетком добар био.

Ове године радили су 13. учитеља и 4. учитељице у школи; ван тога радио је 1. учитељ ђимнастике и 1. учитељ ноталног појања.

По појединим разредима овако је стање,

I. Главна мушка школа.

I. разред имао је ђака 66. учитељ Миша Стојановић. II. разред имао је ђака 67. учитељ Милош Велић. III. разред имао је ђака 103 учитељ Ђорђе Лукић. IV. разред имао је ђака 60. учитељ Стеја Маријановић. V. разред имао је ђака 39. учитељ Ђока Милић. VI. разред имао је 18 ђака учитељ Мита Аћимовић. Свега 352 ђака.

II. Главна женска школа.

I. разред имао је 61. ученицу учитељица Агница Лукић. II. разред имао је 50 ученица учитељица Драга Везенкова. III. разред имао је 51 ученицу привремена учитељица Јелка Гердец IV. разред имао је 37. учен. привремени учитељ Драгомир Путник. V. разред имао је 17 ученица учитељ Стеја Јовановић. VI. разред имао је 14. ученица учитељ Миша Фрачковић. Свега 320 ученица.

III. Споредна мушка школа.

I. разред имао је 75. ученика учитељ Макса Пантелијћ. II. разред имао је 49. ученика учитељ Јован Пандука свега 124. ученика.

IV. Споредна женска школа.

I. разред имао је 28. ученица учитељица Софија Лукић. II. разред имао је 34. ученица уч. Светозар Брашован свега 63. ученице.

V. Мешовита споредна школа.

I. разред имао је 33. учен. прекобројни учит. Емил Стефановић. Свега 33 учен.

Укупно је ове године за школу способне деце било: 1525. Од ових је као што горе наведени бројеви доказују, школу похађало: 802. од школе изостало 723. У овај број изосталих урачунати су и они ученици, који су немачке и остале друге школе похађали.

Повторне школе држали су учитељи: М. Фрачковић и М. Стојановић.

У погледу школског рада и показаног успеха, овакав је резултат: врло добар успех показали су учитељи: М. Фрачковић, Ђ. Милић С. Јовановић, М. Пантелијћ, С. Брашован, М. Стојановић, Д. Путник, Ђ. Лукић, и Агница Лукић.

Добар успех показали су учитељи: Ј. Пандука. Д. Везенкова, С. Лукић, Ј. Гердец и М. Велић.

Једва довољан успех показали су учитељи: С. Марјановић и Е. Стефановић.

Недовољан успех показао је учитељ М. Акимовић.

По овој оцени успеха на пољу школског рада наставе и дисциплине, заслужују првоименовани 9. учитеља признање са похвалом. С. Маријановић и Е. Стефановић који су једва довољан успех показали правдају у неколико околности, што је први пре испита као војник из школе узет, те није он већ заменик му Е. Стефановић испит полагао.

М. Акимовић показао је ма да више година на једном истом разреду ради, недовољан успех, с тога заслужује да му се од епарх. власти опомена изда.

Најпосле за дужност своју сматра црквено шк. општина известити: да је управитељ школа Јереј Стеван Бошковић у свом звању неуморим био, и да се њему много захвалати има, јер је дужност своју тачно и савесно вршио, с тога срв. школ. опш. у званичној понизности предлаже:
да му слав. епарх. шк. одбор изволи признање и похвалу подарити.

Из седнице заступства као школског одбора српско-православне црквено-школске опш. слободне и краљеве вароши Вршца 14. августа 1878. држане.

Коста Цијук с. р. деловођа. — **Филип Трандафиловић** с. р. председник.

НОВИ САД 13. новембра. — Како је, као што је познато, др. Змај-Јовановић положио мандат на загребачком сабору, то ће се у иришком изборном котару имати нов избор да обави. Чујемо, да ће дан избора тек доцније и то, у децембру одређен бити. За сад се не чује ништа о каквом изборном кретању у поменутом срезу. Толико само дознајемо, да г. Стева Поповић пише главнијим личностима у Ириг и богоради, да истакну дра Пејичића за кандидата. Против г. Пејичића немамо ништа особнога, и ма да се у полатици путеви наши разилазе, то би ипак избор његов вољни били морално потпомагати, ал не у иришком, него само у товарничком срезу, где је и први пут изабран био, ако се и тамо не би кандидат државоправне опозиције истакао. Ириг је пак са својом околицом бирао до сад скоро свагда за посланика опозицију, па мислимо, да ће тако и овога пута учинити. Г. Стеви Поповићу могли би довикнути, да не ниче онде, где се не сеје. Довољно је, ако се остави на миру у његовом срезу после држања му потњег на загребачком сабору. Већ та околност довољна би била, да опомене бираче у иришком срезу, да је време за једну конференцију, на којој би истакли програм и понудили кандидатуру човеку, у коме вере и поуздања имају, да ће их и знати и хтети по томе програму заступити.

— У званичним „Срп. Новинама“ читамо, да је кнез поставио за владине посланике на народној скупштини (периода 1878, 1879, и 1880.): Александра Грујића, државног правобраниоца; Атанасија Р. Бабовића, председника I. класе суда окр. шабачког; Васу Мацаревића, члана II. кл. касационог суда; Владисава Вујовића, члана државног савета; Грујицу Гавриловића, председника II. кл. суда округа рудничког; Ђурицу Лаушевића, члана II. класе суда округа ваљевског; Димитрија Голубовића, члана I. класе касацијоног суда; Димитрија Лазаревића, члана I. класе суда окр. крагујевачког; Димитрија Милојковића, протојереја окр. крајинског; Димитрија Стојановића. професора вел. школе; Драгутина Ж. Петровића, јавног правозаступника из Београда; Ђорђа Булића II. класе суда окр. алексиначког; Ђорђа Малетића, директ. гимн. у пензији; Ђорђа ђорђевића, проф. вел. школе. Живка Недића, члана II. кл. касац. суда; Ивана Јефтића, свећеника и члана конзисторије београдске; Игњата Васића, протојереја округа подринског; Илију Маргетића, председника главне контроле; Јакова Павловића, протојереја и професора богословије; Јеврема Гудовића, начелника III. класе рударског одељења у министарству финансије; Јована Бошковића, библиотекара и чувара музеја; Јована Пр. Стевановића, члана II. кл. касацијоног суда; Косту Алковића, професора вел. школе; Косту Рушчуклића, протојереја војеног; Крсту Георгијевића, члана касацијоног суда у пензији; Љубомира Стојановића, председника II класе; суда окр. крагујевачког; Марка А. Лазаревића, члана II. класе касацијоног суда; Мату С. Карамарковића, управника М. Пека; Милована С. Милојевића, проф. богословија; Милоша Спасића, чл. држ. савета; Милосава Р. Протића члана I. кл. касац, суда Милорада II. Шапчанина, секретара III. класе министарства просвете и црквених послова; Милутина Стокића, протојереја и председника конзисторије шабачке; Николу Стајевића, свећеника београдског; Нићифора Дучића, архимандрита; Павла Ивковића, секретара IV. кл. касацијоног срда; Панту Срећковића, професора вел. школе; Радисава Тодоровића, члана I. кл. суда вароши Београда; Risту Илића, протојереја кнежевачког и Симу Живковића, управника гимназије крагујевачке. Изабраних пак има у 23 округа 130 посланика.

НОВИЈЕ.

Из Лондома брзојављају, да је енглеска војска заузела град Али-Мусјид, кога су Афганистанци сами предали. Енглези су задобили 21 топ, оружја, цео провијант и око 50 рањених. Погинуло је пак с енглеске стране два официра, један је рањен и око 50 војника. — Енглески парламенат сазван је за 5. децембар. — Либерална странка агитује живо против рата. — При операцијама код Кибера изгубљено је око 300 мртвих и рањених. — По „Стандарду“ заузела је Курумова колона тврђавицу Амацану.

— Даље јављају „Преси“ из Лондона, да је персијска влада наложила своме посланику Малкону, да запита енглеску владу, хоће ли примити посредовање шаха персијског у погледу Афганистана. Кан белуџистански дао је своја три сина инђијској влади на расположење, те ће исти добити команду у инђијској војсци.

— Из Царграда јављају, да ће се у погледу окупације Новог Пазара склопити конвенција, којом ће се то питање моћи мирним путем решити. — Руси се све већма концентришу, па су коњерију и артиљерију помакли у Кајредол.

— Из Прага извештавају, да Чеси спремају фцм. Филиповићу демонстративан дочек. Чески листови хвале Филиповића као ослободиоца подјармљених Славена.

ПРИПОСЛАНО.*)

Ивану Драгићу издаваоцу слика: „Предаја градова Ниша и Никшића“.

У Будим-Пешти.

Прекјучерашњим приспевшим на мене, од вас послатим ми „извештајем“ својим 1. (13.) новембра т. г. датираним из Будим-Пеште, читавим „литографисаним табаком“ извињавате се опширно наводећи каквих сте неприлика око прављења горњих слика имали.

Разлози ти ваши укратко се своде на то: „да није кривње до вас било, него до „раденика штампарских“, који на тима сликама радише и да је са „непажње ових“ испрва камење само попуцало, а доцније са свим се раздробило тако, да по томе више немогуће беше исто у оно стање довести, из којега би сте ви публику задовољити могли“.

Услед „малера“ тога велите: „да на грдну жалост и погибељ своју, нада — да нас у овом погледу задовољите — није вам се могла испунити и да из тога узрока, постадосте свију нас поручиоца — дужником“. Тако је! —

Даље велите: „да не заборављате својих поручиоца на те слике, но да још једнако бригу око тога водите: како и на који начин да нас задовољите?“

„Новац да нам вратите, то немате, — (лепо!) а камење на којима упитне слике цртане беху, сасвим да је раздробљено тако, да се никако више за то употребити не могаше и да би се морало сасвим изнова цртати дати и поново радити, а све то да силна новца кошта“ — и т. д!

У истом извештају предлажете и питате ме — као што се ви изражавате: — „едали сам вољан на сваки комад од поручених у вас 8 комада горњих слика, још по 1 фор. а. в. укупно дакле 8. фор. доплатити; па ако на тај предлог ваш пристајем, онда би ви по ново у Беч стишли и слике те изнова издали и мени — (а другима?...) моје „уз поштанско поузеће“ (ваљда као и пређашње „мачку у џаку?) доставили; — или, ако ја у вами поверења не би имао —)погодили сте!..) ви би сте ишли пријашњему шефу и оснивачу тр радње Јанковићу (куда?..) да га молите и преклињете, те да се исти поново издавања тих слика прими и мене задовољи“.

Иштете од мене (ал има и осим мене још сијасет других, па ваљда и од њих?..) писмену изјаву да пристанем на тај ваш „предлог“, па велите између осталог. да ћете се у Будим-Пешти до 30 овог месеца (по ком календару?.) бавити, и да вас до тога времена са одговором својим под „poste restante“ (још и то?!..) убавестим“. итд.

Овим сам у кратко репродуковао вашу „литографисану“ привитно достављену ми изјаву, и по тој изводим: да су и други потраживаци такову „литографију“ од вас добили; а уверио сам се и сувише о томе, да их још небројено осим мене имаде, који те слике од вас потражују; јер након „отвореног писма“ свога у 160. броју „Заставе“ на вас и Јанковића управљеног, од више својих личних познаника и непознатих лица, добих писма, у којима ми јавише да су исто тако као и ја с вама у истој ствари прошли; да су платили, а да ни слика, ни новаца не добише од вас, но сасвим друге неке, које у вас не поручише.

Сад сам у стању више таквих особа, од којих ми писма приспеше, а која су ми при руци — овим на јавности да изнесем, да докажем истину своје сумње у „отвореном писму своме“ изражене у поменутоме броју „Заставе“ а то су ове: Милић Живић комунални управљајући учитељ српски у Белој Цркви, Јоса Јурковић шумар — Förstner у Кореници и више њих који вам платише, а нити новац, нит слика жељених, но друге које и ја добих — видеше до сада, а који су и ови наравно натраг вама одма тада још у Беч отпремили, те до сада и они се у тој неизвесности у којој сам и сам, још налазе.

Не преварих се у сумњи својој, јер се све ево од речи до речи обистини као што тада рекох; а и ви сами своју кривицу „изјавом“ потпуно признасте кад велите: „да увиђате, да ме не задовољисте и да се заото подвргавате мојој праведној срџби“.

Ја од своје стране, вољан сам да вам поверујем свему у изјави вашој наведеногa; али то не само да мени није доста задовољштине од вас, него ни један потражилац неће се сигурно с тиме задовољити моћи, што ви не дајете — бар до сада — довољне гаранције, да ћете свакога поштено намирити и част своју опрати.

Вољан сам даље још и на то од своје стране пристати, да вам и жељених 8, форината пошљем; али питање је сад „е да ли ће други на то пристати, да вам без икакве гаранције новац у помоћ, да се из неприлике извучете — пошљу?“. —

Жао ми је што се је уопште с вами и с нама тако збило, јер се уверих да сваки од нас горње слике најрадосније очекиваше да их добије.

Сад пак, кад смо сви тако прошли, то вас овим јавно позивам: да се без оклевања и сваког околишења, отворено целоме свету на видику изјасните, шта даље чинити намеравате и да својом чашћу добар стојите, да ћете нам горње слике заиста прибавити и послати. Тиме ћете сваку сумњу са себе скинути и чистоту карактера, као и поштене намере односне публике, од које новац примисте — доказати.

Док ово не учинуте будите уверени, да ни једне паре ни од кога више добити нећете!

Приметити ми је још на вашу „литографисану изјаву“, да би поштеније било, да сте исту у ма ком листу обнародовали, но што приватним писмом сваког (тако мислим?) засебно известите, а што вас је поред све ваше неприлике, још више трошка и труда стало.

При завршетку још нешто на изјаву вашу примећујем, и сигурно су то и други приметили: за што „под приметбом“ велите, да вам се одговори под „poste restante“ на адреси!? То јако упада у очи и свакојаку сумњу у публици на вас изазива, јер сам уверен, да се ово заиста никоме допасти неће.

Кад сте поштен човек и поштено мислите, радите отворено да се знамо равнати и да знамо на чему смо, а не тако остављати публику, да ево већ пуних 9 месеци као ја — у највећој неизвестности чекамо и да не знамо на чему смо; ако сте поштен човек, овим начином и путем што вам ја саветујем, ако узрадите, спрећете ту лагу са себе и доказаће те да поштено мислите и радите; а публика ће без сумње на овај ваш „предлог“ радо пристати и помоћи вам утолико пре, што није бог зна колика свото коју иштете у помоћ — једна форинта по комаду — пак је и вами и нами поможено; а кад смо већ толико чекали, чекаћемо још који дан: кад нас намирите, биће те опет поштен човек а ми опет ваши купци. Ту нема срџбе! задовољите нас, па квит рачун!

С тога и опет велим: „дајте нам довољне и јавне гаранције од једне или две припознате личности који ће добри стати за вас, па будите уверени. да ће мо вам радо искати новац послати!“.

А почем сте ево већ више пута штованом „Заставом“ на то позвани и нападнути, то се преко тога листа и бранити.

Славно „уредништво“ најискреније молим да би за љубав остале публике знања ради и оријентовања, овај „допис“ уврстити изволело. (Хоћемо, само молимо лепо, да се што краће пишу такове ствари. — У.)

У Варјашу у очи св. Аранђела 1873.

Са истинитим штовањем

МИЛАН П. ПАВЛОВИЋ
српско-народни учитељ.

*) За ствари под овом рубриком не одговара уред. У.)

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

НАСТАВНИ ПЛАН
за
српске народне учитеље
издан

са обзиром на високу наредбу краљ. угар. министарства богочасти и јавну наставу од 26. Августа 1877. год. број 21.678.

Наредбом Н. Ц. Школског савета

од 6. (18.) јула 1878. бр. $\frac{34}{\text{пр.}}$

Са 7 таблица

Цена је књизи 20 новч. и ко новце унапред пошље, добиће у крстоплету о нашем трошку. Наручбине ваља упућивати

Штампарија А. Пајевића
у Н. Сад.

Србима занатлијама у Н. Саду и околини.

У Столном Београду сврема Занатлијско-трговачка задруга до године, месеца маја 1879.

Занатлијску изложбу.

Која би од браће занатлија задругара „Задруге Срба Занатлија Новосађана“ и иначе когод и од незадругара одавде или из околине вољан био на горереченој изложби столнобеоградској изнети на углед казну год ремек-работу свога заната — нека се изволи пријавити овамо одбору „Задруге Срба занатлија новосађана“.

У Н. Саду из одборске седнице 2. (14.) нов. 1878.

Мита Михајловић, секретар. — **Лаза Стојковић** подпредседник.

Курс бечке берзе 13. (25.) нов.

5% металици	61.25
5% народног зајма	62.40
Аустријска златна рента	71.85
Угарска златна рента	84.—
Државни зајам од 1860 г.	112.70
Акције банчине	788.—
Кредитне акције	226.80
Лондон	116.60
Угарске разтеретнице	78.50
Темишварске разтеретнице	74.75
Ердељске разтеретнице	73.50
Хрватско-славноске разтеретнице	84.—
Сребро	100.—
Ц. кр. дукати	5.67
Наполеондори	9.33
Немачке марке	57.70

РЕД ПЛОВИДБЕ
ПУТНИЧКИ ПАРОВРОДА.

од 19. (31.) октобра до даље наредбе.

У Земун и Оршаву: понедељником средом, и суботом у 3 сата по подне.

У Тител: средом и суботом у 3 сата по подне.

У Пешту: уторником, четвртком и суботом у пола 5 сати по подне.

У Новом Саду 19. окт. 1878. **Оправништво.**

Философ,

који је свршио велику школу, тражи место приватна васпитаоца, а прима се и поучавања у ђиназијским наукама.

Ближа извешћа даје уредништво „Заставе.“

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења упразњене парохије Ривичке овим се поново стечај расписује.

Просителји имају своје нужним сведочбама снабдевене молбенице за 4 недеље рачунајући од дана првог уврћења расписа овог, овамо поднети.

Из седнице конзисторијалне, у Карловци 19. окт. 1878. држане.

3—3 КОНЗИСТОРИЈА АРХИДИЈЕЦЕЗЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења вероучитељског места, на овдашњим српско-народним основним школама, овим се расписује стечај, уз годишњу плату од 700 ф. а. вр. куда је урачуната станарина и огрев.

Вјероучитељу овим, осим што ће предавати науку вере у 3. 4. 5. и 6. разреду мушке, као и 3. и 4. разреду женске средсредње основне школе, спадаће у дужност надгледати, како се наука вере и у осталим нижим разредима варошких и предградских као и салашких местних школа, по дотичним учитељима предаје.

Осим тога дужан ће бити исти, ученике старијих разреда, два часа седмично у црквеном појању обучавати, недељом и празником каталог с њима држати, одтуда их у цркву водити и у певању их управљати.

Свештеници, ђакони и свршени богослови, који желе место ово получити имају подпуно инструиране молбенице своје за шест недеља дана, од дана прве објаве на председништво овога одбора у наплаћеном писму поднети.

Из седнице школског одбора у Сомбору 28. окт. 1878.

ЛАЗАР СТАНОЈЕВИЋ с. р. перовођа. 3—3 — ЂОРЂЕ ВРАНКОВИЋ с. р. председник.

Шпецерајска и галантеријска радња
СТЕВЕ С. ДРОБАЦ
у Рајевомселу 3—3

потребује једног млађег спомоћника (доброг детаилисту) и једног шегрта који могу одма ступити.

Оглас.

Подписани треба једног помоћника за мануфактурну и једног за шпецерајску радњу, који одма ступати могу.

У Земуну 8. новембра 1875.

2—2 **Јов. Петровић.**

Опозивање дражбе.

Из непредвиђеног случаја не могу се за 25. новембар о. г. заказане дражбе и понудбене расправе за издавање варошког регала и акциза под закуп одржати. Речиште и евентуални исправци обнародоваће се доцније.

У Земуну 8. (20.) новембра 1878.

Градски магистрат
МАРКОВИЋ,
3— градоначелник.

Никола Марковић
СВЕШТЕНИЧКОГ И ЦРКВЕНОГ ОДЕЛА КРОЈАЧ
из Панчева

препоручује своје стовариште са готовим црквеним одијањима и барјацима, по најеофтинијом ценом а тако исто и најугоднијим кројом које је многим општинама познато. Код мене се може добити готови одежда црни од 20—100 ф. а недељни и свечани од 30—200 цело одело, тако исто и при мали за погреб барјака од 8—25 ф. комад, а за параду мали барјака од 30—300 ф. комад. Стикара црни за погреб по 3 ф. комад, за цркву стикара од 5—10 ф. за свештенике бели кончани стихара од 10—20 ф. Неба од црвене кадифе, са штанглама од 150—500 ф. такођер и литија на 3 штангле од дамаска ма које боје од 150 - 200 ф. а велики литија на 6 штангли од 300—600 ф. Уједно препоручујем се и господи свештеници ради своји хаљина од 20—50 ф. комад. Беле пуша од 2—4 ф. појасева од 5—8 ф. шешира од 5—6 ф. комад, капа за погреб комад од 2—3 ф. од сомота. Хаљина немам готови, него изволите писати, а ја ћу мустре и умерене цене са мојом означеном мером послати, да не ди морали свештеници трошити ради мере. Ја сам докучио за моји 26 година како исту радњу водим да ни један г. свештевик не мора к мени ради мере долазити.

С поштовањем остајем

НИКОЛА МИРКОВИЋ,
кројач.

Одговорни уредник, др. Милан Ђорђевић. — Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију.“ — Срп. народна задружна штампарија.